

HOE ZIE JIJ DE TOEKOMST VAN ONS WATER?

**STEM
OOK!**

Op woensdag 15 maart 2023 zijn de waterschapsverkiezingen. Op die dag maak jij jouw keuze over hoe we in Fryslân en in het Groninger Westerkwartier omgaan met het water. Hoe we de mens beschermen tegen het water en het water beschermen tegen de mens. Wat we doen voor het behoud van natuur en natuurlijk voor ons eigen plezier.

In deze krant lees je wat Wetterskip Fryslân doet in jouw omgeving en waarom jouw stem ertoe doet. We hebben op een rij gezet welke partijen meedoen aan de verkiezingen en wat zij belangrijk vinden als het gaat om de toekomst van ons water. Zo kun jij afwegen wat voor jou van belang is.

WETTERSKIP.NL/VERKIEZINGEN

‘MET ALLEEN POMPEN EN MALEN REDDEN WE HET NIET MEER’

DIJKGRAAF LUZETTE KROON OVER DILEMMA’S IN HET WATERWERK

Te weinig water of juist te veel. Klimaatverandering stelt het waterbeheer voor steeds nieuwe uitdagingen. Ook in Fryslân waar we gewend zijn te leven met én van het water. Op 15 maart bepaalt de kiezer wat Wetterskip Fryslân de komende jaren gaat doen. Dijkgraaf Luzette Kroon roept iedereen op vooral te gaan stemmen. ‘Onze keuzes doen ertoe, voor onszelf én voor toekomstige generaties. Dit is het moment!’

Wat ziet u als grootste uitdaging voor ons waterbeheer?

‘Klimaatverandering heeft een enorme impact op ons watersysteem. Extreme neerslag veroorzaakt wateroverlast. En droge periodes zorgen voor watertekort. We redden het niet alleen meer met pompen en malen. We zullen meer moeten leren leven met deze onverwachte kant van het water. Als waterschap zijn we elke dag bezig om ons aan te passen aan nieuwe omstandigheden. En zoals we al eeuwenlang doen, bereiden we ons voor op de veranderingen die op ons afkomen.’

Hoe dan?

‘Bijvoorbeeld door de ruimtelijke inrichting van onze omgeving beter af te stemmen op de mogelijkheden en ook op de beperkingen van het water- en bodem-systeem. Of door te onderzoeken hoe we dijken nog beter bestand kunnen maken

tegen de stijging van de zeespiegel. Samen met onder andere inwoners, boeren, natuurorganisaties en bedrijven bedenken we slimme oplossingen voor ons water-beheer.’

‘Partijen verschillen echt in hoe ze het waterschap van de toekomst zien’

Kunt u meer voorbeelden geven van dit soort slimme oplossingen?

‘Door water lokaal op te slaan, kunnen we ervoor zorgen dat we genoeg hebben voor drogere periodes. Daardoor zijn we minder afhankelijk van het IJsselmeer. Een ander voorbeeld: we halen schadelijke stoffen uit het afvalwater op onze rioolwaterzuiveringen. Er zitten ook stoffen in die we kunnen terugwinnen en hergebruiken. Denk aan fosfaat dat bijvoorbeeld via kunstmest in het water terecht komt. Dan verandert de rioolwater-zuivering in een grondstoffenfabriek. Of neem de nieuwe digitale mogelijkheden. Met satellietbeelden of met drones kunnen we dijken en waterlopen goed in de gaten houden of kijken hoe droog de bodem is. Gaan we nog meer investeren in dit soort innovaties? De kiezer bepaalt hoe we daar de komende jaren mee doorgaan.’

Er valt dus echt wat te kiezen op 15 maart.

‘Hoe zie jij de toekomst van ons water? Dat is dé vraag op 15 maart. Bepaalt het water waar we kunnen wonen of bepalen wij waar het water mag komen? Hoeveel wateroverlast willen we accepteren? Kunnen we nu doorpakken of schuiven we bepaalde keuzes naar de toekomst? Partijen verschillen echt in hoe ze het waterschap van de toekomst zien.’

Fryslân is een waterprovincie. Maakt dat jullie werk gemakkelijker?

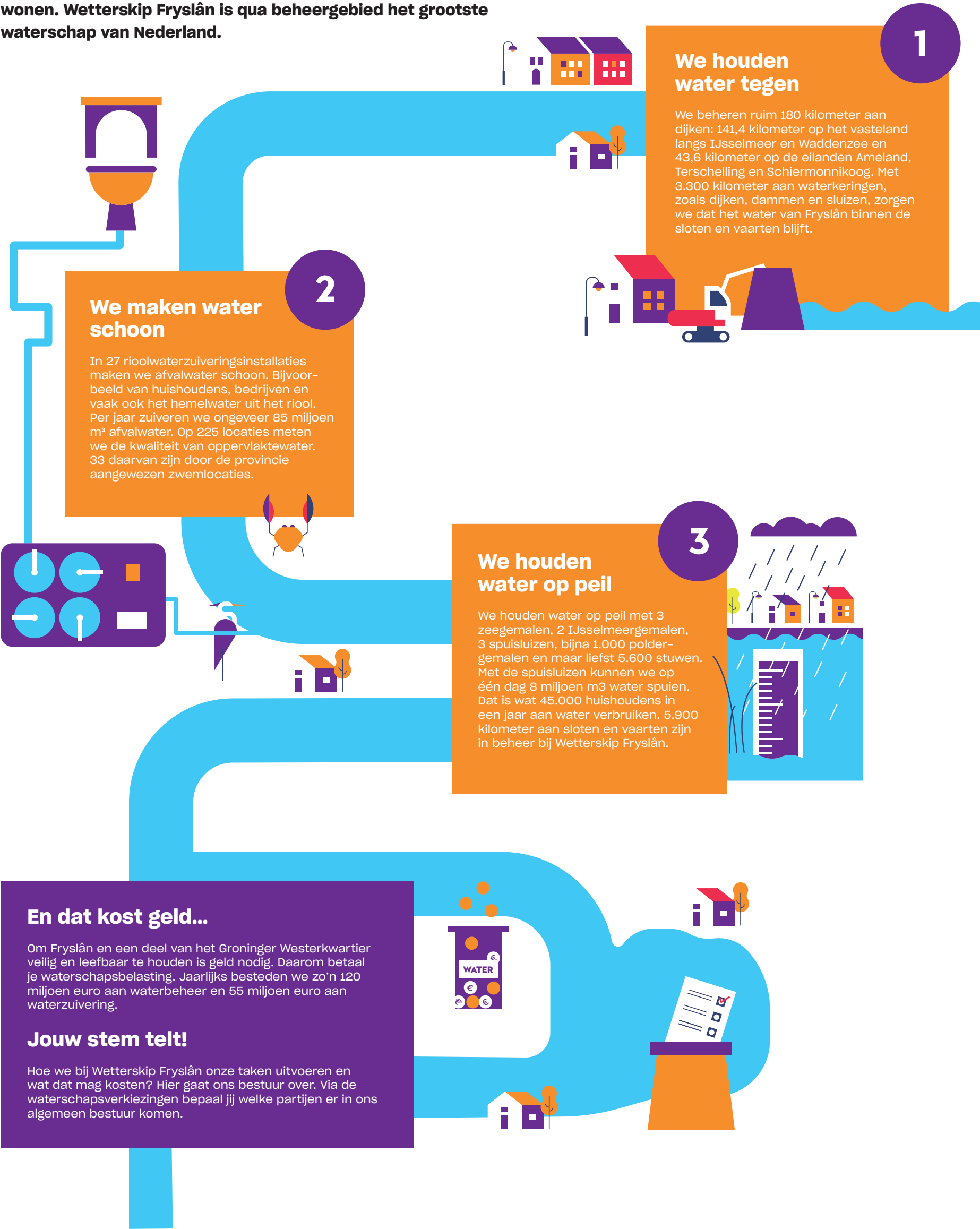
‘De Friese mienskip is zelfs ontstaan door de strijd tegen het water. Mensen moesten de krachten bundelen om terpen en dijken te kunnen bouwen. Die betrokkenheid is er nog steeds. Het vertrouwen in Wetterskip Fryslân is groot, zo blijkt uit een recent onderzoek. Maar mensen vragen ons ook om visie en leiderschap. Om nú de keuzes te maken die nodig zijn voor de toekomst van ons water.’

Dat is een duidelijke oproep aan het nieuwe bestuur. Wat is uw boodschap voor de kiezer?

‘Net zoals vroeger zullen we ons meer bewust moeten zijn van de waarde en de kracht van water. Dat maakt goed water-beheer alleen nog maar belangrijker. Door te gaan stemmen op 15 maart kun je het verschil maken. Want onze keuzes doen ertoe, voor onszelf én voor toekomstige generaties. Dit is het moment!’

DIT DOEN WE MET WATER

Het beheergebied van Wetterskip Fryslân is 355.000 hectare groot. Het beslaat heel Fryslân, de 4 Friese Waddeneilanden en een deel van het Groninger Westerkwartier. Het gebied bestaat uit 19 gemeenten, waarin zo’n 650.000 mensen wonen. Wetterskip Fryslân is qua beheergebied het grootste waterschap van Nederland.

HOE ZIEN POLITIEKE PARTIJEN DE TOEKOMST VAN ONS WATER?

Veiligheid op nummer 1

Veiligheid staat voor CDA Fryslân op nummer 1. We zorgen voor goed onderhoud van duinen en dijken. En dat uw huis of bedrijfspand veilig is, of het water nu hoog of laag staat. Ook onze kinderen en kleinkinderen moeten veilig in het werkgebied van het Wetterskip kunnen wonen en werken. Daar werken we samen aan. We zorgen voor schoon water dat belangrijk is voor mens en natuur. Door minder vervuiling en het terugwinnen van grondstoffen zorgen we dat schoon water betaalbaar blijft.

Mienskip

Fryslân is door de eeuwen heen door haar eigen inwoners gemaakt tot 'it bêste lân fan d'ierde'. Dus werken we samen met verenigingen, coöperaties en dorpsbelangen. Het Wetterskip is tenslotte van ons allemaal. CDA Fryslân wil jongeren actief betrekken bij het Wetterskip om meer te leren over voldoende, schoon en veilig water. Ook willen we de kennis van boeren en burgers over water gebruiken. We doen dit door direct contact en zonder onnodige bureaucratie. Bij klimaatverandering neemt het Wetterskip de leiding. Samen met inwoners en ondernemers zorgen we voor goed wonen, werken en ontspannen op én met water. Met CDA Fryslân, nu en in de toekomst.

Standpunten

- Veiligheid voorop, voor boeren, burgers en bedrijven.
- Waterbeheer moet betaalbaar blijven.
- Landbouw en natuur gaan hand in hand.
- We gaan de jeugd bij het Wetterskip betrekken, het gaat over hun toekomst.
- Inwoners en ondernemers krijgen de ruimte voor eigen initiatieven en plannen.

WWW.CDA.NL/FRYSLAN

Jouw groene stem in het waterschap

Droogte, hoosbuien en zeespiegelstijging: het raakt ons steeds vaker en niet alleen in de portemonnee. Steeds vaker wandelen we door verdrogende natuur: bomen gaan dood, de heide verdwijnt en biodiversiteit neemt af. Steeds meer Friese boeren worstelen met verzilting. Steeds meer Friese huiseigenaren zitten in de stress door funderings-schade veroorzaakt door verdrogend veen. Steeds meer Friezen maken zich zorgen over watervervuiling door medicijnresten, microplastics, bestrijdingsmiddelen en chemicaliën van gas- en zoutwinning. Dit moet en kan anders! Water Natuurlijk Fryslân (WNF) wil beter voor Fryslân zorgen.

Natuur helpt!

De natuur kan helpen om deze uitdagingen op te lossen. Daarom kiest Water Natuurlijk zoveel mogelijk voor natuurlijke oplossingen in plaats van alleen technische oplossingen. Bijvoorbeeld voor groene dijken, hogere waterpeilen, meer groen en minder steen en meer wateropvanggebieden. Deze natuurlijke oplossingen zorgen voor een betere leefomgeving voor mens, plant en dier. Water Natuurlijk is de groene stem in de waterschappen. Het is de grootste waterschapspartij van Nederland en heeft geen politieke kleur. Wie stemt op Water Natuurlijk, stemt op duurzaam waterbeheer en schoon, veilig, gezond en betaalbaar water!

Standpunten

- Water vasthouden voor droge periodes: elke druppel telt.
- Hoger peil veenweiden: voor minder bodemdaling en CO2-uitstoot.
- Steun funderingsgedupeerden: we laten de burger niet zakken.
- Natuurinclusief boeren: goed voor weidevogels, insecten, waterkwaliteit en waterberging.
- Eerlijke kostenverdeling: de vervuiler en de gebruiker betaalt.

WWW.WATERNATUURLIJK.FRL

Niet vechten tegen water, maar leven mét water

Ons land ligt op veel plaatsen vër onder zeeniveau. We wonen achter hoge dijken en het waterschap moet doorlopend water wegpompen uit diepgelegen polders. Wist je dat een groot deel van Fryslân anders onder water zou staan?

Waterbeheer wordt steeds moeilijker door klimaatverandering. Het zeewater stijgt en er zijn steeds vaker stortbuien met wateroverlast. Langdurige droogteperiodes en hittegolven veroorzaken juist weer watertekort. Andere grote problemen zijn: watervervuiling, enorme uitstoot van broeikasgassen door bodemdaling in de veenweidegebieden, funderingsschade aan huizen, verdroging van natuurgebieden en verzilting van landbouwgebieden. Je zou kunnen zeggen: het water staat ons aan de lippen!

Het moet anders

Het waterbeheer moet anders en duurzamer. Daarvoor bestaat maar één oplossingsrichting: meer rekening houden met water en meer ruimte geven aan water. Waterpeilen in de veenweidegebieden moeten omhoog. Voor minder uitstoot van CO2. Voor onze weidevogels. De landbouw zal zich daarop moeten aanpassen. En we moeten het water veel langer vasthouden, om in tijden van droogte een spaarpotje te hebben. En het water moet veel schoner. Waterbeheer zal dus ook duurder worden. Daarom vinden wij een rechtvaardig belastingstelsel waarbij de veroorzaker betaalt enorm belangrijk. Uiteraard met een ruimhartige kwijscheldingsregeling voor de minima (120%). En er moet een rechtvaardige subsidieregeling komen voor funderingsschade aan huizen in veenweidegebieden.

Standpunten

- Het water staat ons aan de lippen; ons omgaan met water moet echt anders!
- Droogte bestrijden we door het water vast te houden in plaats van het zo snel mogelijk af te voeren.
- De waterpeilen moeten omhoog voor ons klimaat en voor onze weidevogels.
- Voor de mensen die het niet kunnen betalen willen we een ruimhartige kwijschelding.
- Mensen met funderingsschade moeten echt geholpen worden met een goede subsidie-regeling.

FRIESLAND.PVDA.NL

En wat dogge we moarn mei it wetter yn Fryslân en it Wester-kwartier?

Tidich ynspylje op klimaatferoaring. Drûcteskea bestride troch it wetter langer fêst te hâlden yn oerrinpolders en de kapasiteit yn de boezem te fergrutsjen. Wenje en wurkje achter in feilige seedyk. Oangroei fan kwelderlân befoarderje, sa hoege de seediken letter minder fersterke te wurden. Om de druk op de kaden te ferleegjen moat mei boere- en natuerorganisaasjes socht wurde nei tydlike wetteropfang. Healân yn de simmer, wetteropfang by't winter.

Foar it befoarderjen fan bioferskaat moat jild beskikber wêze. De FNP is foar blomrike kearingen. Mei provinsje, gemeenten en Marrekrite kin de rekreaasje befoarderje wurde troch wurk mei wurk te meitsjen. De FNP is foar it oanlizzen fan in bûtendyks fytspaad by it Waad, mei respekt foar de rêst fan de fûgels.

Net bouwe yn de leechste gebieten fan Fryslân

It Wetterskip moat in swierweagjende stim hawwe yn it bepalen fan boulokaasjes. It foarkomt yn de takomst in heap ellende. Skjin wetter is fan libbensbelang foar minsk en bist. De FNP wol ynvestearje yn nije technieken om it rioelwetter noch better te suverjen. Dêrby roppe we eltsenien op om minder skealike stoffen te loazen op it rioel. Troch gebrûk te meitsjen fan de nijste technieken, bliuwt it Wetterskip betelber. Mei minder minsken en middels, mear dwaan.

Stânpunten

- Wy kieze foar in blomrike griene seedyk.
- Subsyzje foar fundearringsskea moat regele wurde.
- Mear wetteropfang yn de hegere gebieten fan Fryslân.
- Gjin dyktrochbraken mei risiko op it tanimmen fan sâlte kwel.
- Buorkje mei in heger wetterpeil yn it Feangreidegebiet.

WWW.FNP.FRL

Foar no, foar letter

Fryslân is kampioen in het beheer van water. We zijn trots op onze kennis en de wijze waarop we al eeuwen in staat zijn om het water in onze provincie te sturen. Dat willen we als VVD Fryslân zo houden, want we worden door klimaatveranderingen voor nieuwe uitdagingen gesteld. Ook voor de toekomst van onze kinderen is het belangrijk dat ze veilig wonen en voldoende en schoon water zullen hebben.

De belangrijkste taak voor het Wetterskip blijft ervoor te zorgen dat we veilig blijven voor water; droge voeten zijn primaire levensbehoeften om te kunnen wonen, werken en recreëren in ons land.

Elke druppel water telt. De inwoners spelen een rol bij het opvangen van water. Juist ook voor toekomstige generaties. In één keer goed; dit ontzorgt ook onze kinderen en kleinkinderen en bespaart uiteindelijk veel geld.

Voldoende water, van goede kwaliteit in onze sloten, beken, meren, kanalen en rivieren is alleen mogelijk als het Wetterskip goed samenwerkt met alle partijen. Waterbeheer is teamsport!

VVD Fryslân wil een Wetterskip dat midden in de maatschappij staat, actief is en meer naar buiten treedt om open te communiceren met inwoners en betrokkenen. Er wordt helder aangegeven wat wél en niet kan op watergebied.

Standpunten

- Betaalbaar en efficiënt waterschap gericht op kerntaken.
- Droogtebestrijding, verzilting en bestrijding van exoten krijgen meer prioriteit.
- Een goede schaderegeling voor mensen met funderingsschade.
- Het Wetterskip zet zich maximaal in om de doelen van de Kaderrichtlijn water te halen.
- Nieuwe innovatieve technieken toepassen om o.a. medicijnresten te verwijderen.

WWW.VVD.FRL

Focus op de kerntaken

Lagere Lasten Burger (LLB) wil dat het Wetterskip zich focust op de kerntaken: schoon, voldoende en veilig.

Via onze 27 rioolwaterzuiveringen maken we ons vuile water schoon. Nog schoner kan, maar dat vraagt gigantische investeringen. LLB kiest liever voor een aanpak bij de bron. De vervuiler moet betalen voor de kosten die we maken voor het schoonmaken van ons vuile water.

Op dit moment is het Wetterskip druk bezig met het versterken van de dijken langs de Waddenkust. Nu betalen we nog 10% van de kosten als Wetterskip zelf. LLB wil dat we dit soort projecten nationaal financieren. Immers, heel Nederland profiteert van sterke dijken. Het is dan niet logisch dat inwoners van ons Wetterskip extra betalen. Dit geldt ook voor de maatregelen die we in het Veenweidegebied nemen en voor het klimaat. Dit heeft landelijke impact en daarom wil LLB landelijke financiering.

Toekomst

We zijn er inmiddels wel achter dat we niet overal zomaar kunnen bouwen in ons gebied. Gelukkig krijgt het Wetterskip een steeds belangrijkere stem in de ruimtelijke ordening van Fryslân en het Groninger Westerkwartier. De schaarse ruimte moeten we goed benutten.

Standpunten

- Een betaalbaar en efficiënt Wetterskip.
- De gebruiker en/of de vervuiler betaalt.
- Kritische afweging van welke overheidsmaatregelen nodig zijn.
- Nationale uitdagingen zoals klimaat en dijkversterking, nationaal financieren.
- Werk van het Wetterskip voor de landbouw mag niet drukken op burgers en bedrijven.

WWW.LAGERELASTENBURGER.NL

7 Christen Unie

Een hoopvolle toekomst: water & rentmeesterschap staan voorop

De ChristenUnie (CU) wil vanuit goed rentmeesterschap werken aan een goede balans van het totale waterbeheer. De wereld om ons heen verandert. Het klimaat verandert. Ons gebruik van water verandert. Onze visie blijft echter onveranderd. Er zijn nieuwe grote uitdagingen, denk aan verzilting, droogte, extreme neerslag, zeespiegelstijging en medicijnen en andere chemische stoffen in het afvalwater.

Wetterskip Fryslân is daarom koploper en hoofdrolspeler door tijdig in te spelen op al deze veranderingen. Schoon water in ons mooie beheergebied is voor de leefbaarheid van mens en dier in de toekomst van levensbelang.

Innovatie - toekomstgericht

Al die uitdagingen vragen om nieuwe oplossingen. Dat betekent dat we anders naar onze taken gaan kijken en durven te veranderen. Daarom vinden wij innovatie zo belangrijk. Er zijn inmiddels veel voorbeelden hiervan. Denk hierbij aan het maken van bioplastisch uit RWZI-slib, het gebruik van cellulose (wc-papier) uit afvalwater voor asfalt en isolatiemateriaal en terugwinning van fosfaat. Laaggelegen stukken land en natuur gebruiken we als waterberging. Hierdoor kan de biodiversiteit weer toenemen. De ChristenUnie wil dat de huidige landbouwgronden hun landbouwfunctie kunnen behouden. Om te komen tot een integrale aanpak van de verzilting wordt een brede ‘taskforce’ in het leven geroepen. Dit is precies wat de ChristenUnie graag wil.

Standpunten

- Inspelen op klimaatverandering.
- Hoop voor de toekomst: voor de schepping, inwoners, leefomgeving en biodiversiteit.
- Schoon water heeft de hoogste prioriteit; doorgaan met natuurvriendelijke oevers.
- Meer water opvang plaatsen in steden, dorpen en buitengebied.
- Integrale aanpak verzilting door inzet van brede ‘taskforce’.

WWW.FRYSLANWETTERSKIP.CHRISTENUNIE.NL

8

Tijd voor radicale keuzes in water-beheer

Er is geen tijd te verliezen. In 2027 moeten internationale normen voor waterkwaliteit behaald zijn. Nederland loopt fors achter bij de invoering, met alle negatieve gevolgen voor de biodiversiteit en risico's voor de volksgezondheid van dien. Door nú radicaal andere keuzes te maken, kunnen we de klimaatcrisis en de biodiversiteitscrisis samen het hoofd bieden met ruimte voor dieren, mensen en natuur. Water speelt op vele manieren een rol in volksgezondheid. Zo is vervuild water een groot risico voor de gezondheid van mensen en andere dieren. De Partij voor de Dieren ziet graag dat het waterschap daar zijn rol in pakt. Daarbij gaan we uit van het principe ‘de vervuiler betaalt’.

Waterpeil omhoog

Er is werk aan de winkel in het waterschap. Het waterschap moet actief ingrijpen om de gevolgen van klimaatverandering en bodemdaling te beperken. We kunnen niet op dezelfde voet door blijven gaan, ook niet als we slechts een beetje vergroenen. De Partij voor de Dieren wil het tij keren: de functie van het gebied (landbouw of natuur) moet volgen uit het waterpeil en niet andersom. Bescherm het bijzondere karakter van het Friese veenweidegebied.

We staan aan de vooravond van grote veranderingen. Samen kunnen we ervoor zorgen dat de positieve omslag er komt, in het belang van ons allemaal.

Standpunten

- Het waterpeil moet niet onnatuurlijk laag worden gehouden.
- Biodiversiteit herstellen, de omgeving natuurlijk inrichten.
- Geen dierenleed. Stop met het bestrijden van de muskusrat, zet in op preventie.
- Hengelen is dierenmishandeling en wordt verboden, vissen zijn speeltje.
- Het belastingstelsel eerlijk maken, zodat de grootverbruikers en vervuilers gaan betalen.

WETTERSKIPFRYSLAN.PARTIJVOORDEDIEREN.NL

9

Mei nuchter ferstân, foar it wetter yn Fryslân

Wat is belangrijk? Wat zijn de kerntaken van Wetterskip Fryslân? Veiligheid, droge voeten houden. Kwaliteit (schoon water) en kwantiteit (genoeg water). Dit moet resulteren in lagere waterschapslasten. Voor alles daarbuiten geldt: kijk wat er mogelijk is. NEE is ook een antwoord. Wij zijn klaar met het weggooien van geld.

De BoerBurgerBeweging (BBB) is er voor burgers, boeren en bedrijven. We hebben elkaar nodig, om te wonen, te werken en te recreëren. Om mensen hier te houden, moet de landbouw en de economie goed draaien. Goed peilbeheer en het tegengaan van verzilting is daarom belangrijk!

Samen sterk

Natuur is belangrijk, maar bedrijfsleven, natuur en samenleving moeten samen opgaan. We willen werken met reële waterkwaliteitsnormen. Meten is Weten. Steden moeten vergroenen voor verkoeling en wateropname. Klimaatadaptatie, langdurige waterberging en watertekorten hebben onze aandacht. Bewustwording van inwoners vinden we belangrijk. Het is een luxe om altijd schoon water te hebben. We moeten niet alles in het toilet of riool gooien. Voorkomen is beter dan genezen. Klei, veen en zand in een vruchtbare delta vragen alle drie een andere aanpak. Zorg voor de juiste mensen op de juiste plek.

Wij willen bereikbaar zijn voor de mensen, weten wat er speelt!

Standpunten

- Terug naar de basis: veiligheid, kwaliteit en kwantiteit.
- Reële normen voor waterkwaliteit: meten is weten.
- Kosten controleren en aanpakken. NEE is ook een antwoord.
- Correct peilbeheer in samenwerking met boeren en mensen uit de regio.
- Zorgen voor een gezonde (agrarische) economie. Inwoners, bedrijven, boeren hebben elkaar nodig.

BOERBURGERBEWEGING.NL/WATERSCHAPPEN/WETTERSKIP-F

10

Fryslân fertsjinnet better!

Belang van Nederland (BVNL) is een partij die terug wil naar de kerntaken van het Wetterskip. Nederland is een sterk en innovatief land als het gaat om waterbeheersing. In 1900 hield niemand het voor mogelijk dat er ooit zoiets zou zijn als de Deltawerken, maar door hard werken en durven dromen is ervoor gezorgd dat wij beschermd zijn tegen het water. Deze geest moeten wij vasthouden door nu weer te investeren in sterke dijken, veilige sluizen en innovatieve ideeën. Zeker omdat voor een land dat onder de zeespiegel ligt het waterschap ontzettend belangrijk is!

Terug naar de kerntaken

BVNL wil terug naar de kerntaken van de waterschappen. Neem de vraag ‘Overal bouwen of rekening houden?’ op pagina 8 van deze krant. Een erg leuke vraag, maar de waterschappen gaan niet over het bouwen van huizen. Ook hebben waterschappen niets te maken met recreatieve mogelijkheden. Dit zijn taken die bij de gemeentes en de provincies liggen. De waterschappen moeten zich weer bezig houden met de kerntaken zoals het veilig houden van Fryslân, het zuiveren van afvalwater, het regelen van het waterpeil en het vaststellen van de waterschapsbelasting (wat ons betreft zo laag mogelijk).

Als u voor een kleine overheid, sterke dijken en lage waterschapslasten bent, stem dan BVNL!

Standpunten

- De focus leggen op kerntaken.
- Vol inzetten op innovatie.
- Een kleine overheid/waterschap.
- Minder bemoeienis van het waterschap.
- Niet mengen in de klimaatdiscussie.

WWW.BVNL.NL

11

Water, klimaat en natuur

De Algemene Waterschapspartij (AWP) is een deskundige partij, onafhankelijk van de Haagse politiek. Wij focussen op praktische zaken. Met 22 toppers, van 18 tot 81 jaar, doen we mee met de verkiezingen voor het Wetterskip én de Provinsje. Hierdoor maken we werk van de maatregelen die nodig zijn door de klimaatverandering, voordat het een echte crisis wordt.

Onze antwoorden

Waterschade door hoosbuien, of verdroging door een tekort aan (grond)water. Klimaatverandering is niet meer te stoppen. Water en bodem sturen de ruimtelijke keuzes. Ook laten we meer water in de sloten staan. Met dit water komen we de droge perioden door, blijft het water zoeter én komen er minder broeikasgassen vrij.

De rioolzuiveringsinstallaties gaan beter presteren door ook medicijnresten en microplastics te zuiveren. De waterkwaliteit wordt hierdoor beter en het is gezonder.

Sloten en beken zijn belangrijk als wandelgebied en leefgebied voor planten en dieren (biodiversiteit). De AWP maakt met het water een groenblauw netwerk dat platteland en stad met elkaar verbindt.

Duurzame energie kan de klimaatverandering vertragen en ons onafhankelijk maken van de import van aardgas. Aquathermie ontwikkelen we verder en we winnen gas uit rioolslib dat zo het gasnet in kan.

Standpunten

- Nu aan de slag met klimaatverandering.
- Droge voeten houden én verdroging voorkomen.
- Gezond water voor mens en dier.
- Rijke en robuuste natuur.
- Betaalbare en duurzame energie.

WWW.AWP.NU

Junior-dijkgraaf Merel Tesselaar betreft jongeren bij het waterwerk

‘Wij zitten nog een tijdje op deze aarde’

Junior-dijkgraaf Merel Tesselaar heeft een duidelijke missie: haar generatie bij het waterwerk betrekken. In aanloop naar de waterschapsverkiezingen gaat ze daarom met zoveel mogelijk jongeren in gesprek. Ze motiveert hen om op 15 maart te gaan stemmen. ‘Iedere stem telt, ook jouw mening is belangrijk.’

Als junior-dijkgraaf maakt Merel jongeren bewust van het belang van water. ‘We kunnen niet zonder water, maar water vormt ook een bedreiging. Mijn generatie is daar niet zoveel mee bezig, merk ik. Zij hebben nooit een watersnood meegemaakt. Droge voeten zien zij als vanzelfsprekend.’

Iets veranderen

Maar dat is het niet. Daarom roept Merel jongeren op te gaan stemmen op 15 maart. ‘Deze verkiezingen gaan over onze generatie. Wij zitten tenslotte nog een tijdje op deze aarde. Wat ik tegen jongeren zeg? Maak gebruik van je stemrecht. Voor dat recht is door anderen gevochten. Iedere stem telt, ook jouw mening is belangrijk. Samen kunnen we echt iets veranderen!’

Meedenken

De stem van haar generatie klinkt door bij alles wat de junior-dijkgraaf doet. En dat is best veel, vindt de vierdejaars student Kust- en Zeemanagement. ‘Ik geef gastlessen en ben aanwezig bij allerlei evenementen en bij sommige vergaderingen van het bestuur van Wetterskip Fryslân. Ook laat ik via social media van mij horen. En ik denk samen met andere jongeren mee over allerlei plannen. Laatst nog over de toekomst van waterstad Harlingen.’

Goede ideeën

Hoe kun je jongeren bij het waterwerk betrekken? ‘Door naar ze te luisteren en ze serieus te nemen’, stelt Merel. ‘Niet één keer in de vier jaar, maar altijd. Jongeren hebben goede ideeën en zijn vaak goed in staat out-of-the-box te denken. Overheid en bedrijfsleven zouden daar nog veel meer gebruik van kunnen maken.’

Benieuwd wat Merel Tesselaar allemaal doet? Volg haar op Instagram: juniordijkgraafwetterskip

ER VALT ECHT IETS TE KIEZEN OP 15 MAART

Mooi nieuws: op 15 maart kun jij meebeslissen over de toekomst van water in jouw buurt. Vind jij bijvoorbeeld dat water mag bepalen waar onze huizen komen? Of dat onze huizen juist bepalen waar het water komt? Dat er meer geld moet naar het voorkomen van schade door wateroverlast en droogte? Of repareren we schade als het zover is? Voor elk probleem zijn verschillende oplossingen én investeringen mogelijk. Er valt dus echt wat te kiezen op 15 maart.

Nog hogere dijken of moeten we zelf wijken?

Overstromingen, hoosbuien en droogte; water is niet alleen onze vriend, maar ook steeds vaker onze vijand. Hoe vind jij dat Wetterskip Fryslân hiermee om moet gaan? Moeten we zoveel mogelijk ruimte behouden om te wonen en werken door dijken steeds te verhogen en te versterken? Of moeten we juist ruimte vrijhouden en die gebruiken om te veel water door extreem weer kwijt te kunnen?

	Nog hogere dijken			Zelf wijken	
	1	2	3	4	5
CDA		■			
WNF				■	
PvdA				■	
FNP				■	
VVD	■				
LLB	■				
CU		■			
PvdD					■
BBB			■		
BVNL	■				
AWP					■

Vooraf investeren of achteraf repareren?

De schade van de overstromingen in Limburg twee jaar geleden bedroeg zo'n 1,2 miljard euro. Door nu te investeren, kunnen waterschappen schade voorkomen. Bijvoorbeeld door waterbergingen aan te leggen. Of door het waterpeil hoog te houden waardoor het water langer in sloten en beken bewaard blijft. Dit soort maatregelen kosten geld. Vind jij dat Wetterskip Fryslân die investeringen vooraf moet doen of dat we eerst moeten afwachten of er wel schade optreedt?

	Vooraf investeren			Achteraf repareren	
	1	2	3	4	5
CDA	■				
WNF	■				
PvdA	■				
FNP		■			
VVD	■				
LLB			■		
CU		■			
PvdD	■				
BBB		■			
BVNL	■				
AWP	■				

Overall bouwen of rekening houden?

Door extreem weer en zeespiegelstijging neemt de kans op wateroverlast toe. De waterschappen willen hiermee bij nieuwbouwplannen rekening houden. Wat vind jij? Moeten we overal kunnen bouwen of juist ruimte vrijhouden voor water? En vind jij dat er snel zoveel mogelijk woningen bij moeten komen in Fryslân of dat Wetterskip Fryslân duidelijk moet maken dat het niet overall slim is om te bouwen?

	Overall bouwen			Rekening houden	
	1	2	3	4	5
CDA					■
WNF					■
PvdA					■
FNP				■	
VVD		■			
LLB					■
CU					■
PvdD					■
BBB				■	
BVNL			■		
AWP					■

Alleen veiligheid of ook vermaak?

Wetterskip Fryslân beheert zo'n 200 kilometer aan dijken. Een dijk is heel belangrijk voor onze veiligheid, maar een dijk kan veel meer zijn. Waterschappen kunnen ook investeren in recreatieve mogelijkheden op én langs een dijk. Wil jij bijvoorbeeld ook kunnen fietsen, wandelen en watersporten bij de dijk bij jou in de buurt of vind je dat de dijken alleen maar moeten zorgen dat het water wordt tegengehouden?

	Alleen veiligheid			Ook vermaak	
	1	2	3	4	5
CDA					■
WNF			■		
PvdA			■		
FNP				■	
VVD	■				
LLB		■			
CU					■
PvdD				■	
BBB			■		
BVNL	■				
AWP					■

Gedrag aanpassen of belastinggeld investeren?

Wetterskip Fryslân zuivert het afvalwater van alle inwoners en bedrijven, zodat het schoon in onze sloten én bij onze planten en dieren terechtkomt. Waterschappen kunnen investeren in hun zuiveringsinstallaties zodat de kwaliteit van zuivering omhooggaat. Maar ze kunnen er ook voor kiezen om verantwoord gedrag te stimuleren waardoor deze stoffen niet in het rioolwater terechtkomen. Bijvoorbeeld door op te roepen geen frituurvet of toiletdoekjes door te spoelen. Wat zou jij doen?

	Gedrag aanpassen			Belastinggeld investeren	
	1	2	3	4	5
CDA	■				
WNF		■			
PvdA	■				
FNP			■		
VVD		■			
LLB	■				
CU		■			
PvdD			■		
BBB	■				
BVNL		■			
AWP					■

Super schoon of schoon genoeg?

Wetterskip Fryslân zorgt ervoor dat het water in onze sloten, beken en rivieren schoon blijft óf schoner wordt voor mensen, waterplanten en dieren. Bijvoorbeeld door blauwalg te bestrijden en voldoende doorstroming te creëren. Door onder andere meststoffen uit landbouw en verontreiniging uit de industrie, staat de waterkwaliteit in ons land onder druk. Waterschappen kunnen meer geld investeren in het schoonmaken van water of de kosten laaghouden en voor lief nemen dat bepaalde (ongewenste) stoffen in het water voorkomen.

	Super schoon			Schoon genoeg	
	1	2	3	4	5
CDA		■			
WNF	■				
PvdA	■				
FNP		■			
VVD			■		
LLB				■	
CU		■			
PvdD	■				
BBB			■		
BVNL			■		
AWP	■				

WAT KIES JIJ?

Ga voor meer informatie over de verkiezingen en de uitdagingen van Wetterskip Fryslân naar wetterskip.nl/verkiezingen. En ga vooral stemmen bij de waterschapsverkiezingen op 15 maart: jouw mening telt! Check de stemwijzer op wetterskipfryslan.mijnstem.nl.

Hoe zie jij de toekomst van ons water?

‘Klimaat-
verandering
vraagt om
keuzes van
ons allemaal’

ER VALT ECHT IETS TE KIEZEN OP 15 MAART

DIJKGRAAF LUZETTE KROON OVER DILEMMA’S IN HET WATERWERK

Wat is dat eigenlijk: een dijkgraaf?

‘Dijkgraaf... een prachtige historische titel die stamt uit de 13e eeuw. Wist u trouwens dat het waterschap het eerste democratische orgaan van Nederland is? En tot op de dag van vandaag van grote betekenis voor een veilige en leefbare omgeving. We werken aan sterke dijken, een goed waterpeil en we bewaken de waterkwaliteit en zuiveren het afvalwater. Als dijkgraaf ben ik de voorzitter van het algemeen en dagelijks bestuur. Én de verbinder tussen bestuur, organisatie en omgeving.’

Wanneer is een werkdag voor u geslaagd?

‘Eigenlijk draait dat bij mij altijd om ontmoeting, verbinding en mooie gesprekken. Of dat nu met Waterskippers, het algemeen bestuur, onze samenwerkingspartners of met inwoners van Fryslân en het Groninger Westerkwartier is. Als we mooie stappen zetten voor de toekomst van Fryslân en het Groninger Westerkwartier eindig ik de dag met een grote glimlach.’

Wat hebt u met Fryslân?

‘Fryslân én de Friezen hebben mijn hart gestolen. Ik ben onder de indruk van de manier waarop Friezen samen dingen oppakken. De mienskip staat hier centraal. En dat doen we met de Friese aanpak. Dat betekent dat we met elkaar aan de lat staan voor de grote opgaven die op Fryslân afkomen. We doen het samen!’

Wat vindt u persoonlijk de mooiste plek in Fryslân?

‘Ik hou van de overgang van land naar water. Zoals op de Afsluitdijk, de prachtige natuurlijke overgang bij Workum naar het IJsselmeer en de brede zandstranden op de Waddeneilanden. Ook kan ik enorm genieten van de cultuurhistorie in de vele dorpen en steden en in het prachtige Friese landschap. De mooiste plek is voor mij de plek waar ik over het water kan turen. En dat kan volop in Fryslân!’

Welke problemen moeten de komende jaren opgelost worden?

‘De klimaatverandering gaat sneller dan verwacht. Met extremen, zoals heftige hoosbuien en lange, droge periodes. Fryslân verdient een watersysteem dat opgewassen is tegen deze klimaatverandering. En dat vraagt om keuzes van ons allemaal. Het water- en bodemsysteem staan voor mij centraal in de keuzes voor de toekomst.’

Hoe belangrijk is het dat mensen gaan stemmen?

‘Democratie is een groot goed. Ook voor ons als waterschap. We kijken al ruim 750 jaar vooruit. En dat blijft nodig. We moeten belangrijke keuzes maken voor de toekomst van onze leefomgeving. Die keuzes maken we nu. Met de mienskip, met u. Dus stem en maak het verschil.’